

Βρυξέλλες, 18.10.2017
COM(2017) 612 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Σχέδιο δράσης για τη στήριξη της προστασίας των δημόσιων χώρων

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι πρόσφατες τρομοκρατικές επιθέσεις κατέδειξαν ότι οι τρομοκράτες θέτουν συστηματικά ως στόχο δημόσιους χώρους, εκμεταλλευόμενοι τις εγγενείς τρωτότητες αυτών των «ευάλωτων στόχων», που οφείλονται στον ανοικτό και δημόσιο χαρακτήρα τους. Οι επιθέσεις στόχευσαν ζώνες κυκλοφορίας πεζών, τουριστικές τοποθεσίες, συγκοινωνιακούς κόμβους, εμπορικά κέντρα, τόπους λατρείας, υπαίθριες αγορές, αίθουσες συναυλιών και πλατείες, όπως διαπιστώθηκε, για παράδειγμα, στις επιθέσεις στη Βαρκελώνη, το Βερολίνο, τις Βρυξέλλες, το Λονδίνο, το Μάντσεστερ, τη Νίκαια και τη Στοκχόλμη. Εκτός από πιο σύνθετες επιθέσεις «υψηλής έντασης», που συνδυάζουν εκρηκτικά και πυροβόλα όπλα, η Ευρώπη έχει επίσης πληγεί από έναν αυξανόμενο αριθμό επιθέσεων «χαμηλής τεχνολογίας» εναντίον δημόσιων χώρων, που πραγματοποιήθηκαν με αντικείμενα καθημερινής χρήσης, όπως ένα όχημα που χρησιμοποιήθηκε για την επίθεση σε πλήθη ανθρώπων ή ένα μαχαίρι που χρησιμοποιήθηκε ως φονικό όπλο. Οι στόχοι επιλέγονται συχνά με πρόθεση πρόκλησης μαζικών ανθρώπινων απωλειών. Οι αξιολογήσεις απειλών από την Ευρωπόλ και το κέντρο ανάλυσης πληροφοριών της ΕΕ (INTCEN) επιβεβαιώνουν τη συγκεκριμένη έμφαση στην επιλογή στόχων, η οποία διακηρύσσεται επίσης ανοιχτά σε δημοσιεύσεις τρομοκρατών στο διαδίκτυο¹.

Η προστασία των δημόσιων χώρων θέτει ιδιαίτερες **προκλήσεις για τα κράτη μέλη**. Αυτό οφείλεται στη μεγάλη ποικιλία δημόσιων χώρων που έχουν αποτελέσει ή θα μπορούσαν να αποτελέσουν στόχους, τα διαφορετικά χαρακτηριστικά τους, καθώς είναι από πλήρως ανοικτοί χώροι έως περιοχές με κάποια μορφή προστασίας, την ποικιλία των παραγόντων που εμπλέκονται στην προστασία των εν λόγω χώρων, τον κίνδυνο μαζικών ανθρώπινων απωλειών και, κυρίως, την επιτακτική ανάγκη να βρεθεί μια ισορροπία μεταξύ της βελτίωσης της ασφάλειας και της διατήρησης του ανοικτού χαρακτήρα των δημόσιων χώρων, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι πολίτες μπορούν να συνεχίσουν την καθημερινή τους ζωή.

Για την προστασία των δημόσιων χώρων υπεύθυνα είναι κατά κύριο λόγο τα κράτη μέλη, αλλά **η ΕΕ μπορεί και οφείλει να πράξει περισσότερο για να στηρίξει** αυτές τις προσπάθειες. Όπως ανακοινώθηκε στην επιστολή προθέσεων² προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Προεδρία του Συμβουλίου και στον συνοδευτικό χάρτη πορείας για μια πιο ενωμένη, ισχυρότερη και δημοκρατικότερη Ένωση, το παρόν σχέδιο δράσης καθορίζει τα μέτρα για την παροχή καθοδήγησης και στήριξης στα κράτη μέλη σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο για την προστασία των δημόσιων χώρων. Αποτελεί μέρος ευρύτερης δέσμης μέτρων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, τα οποία θα υλοποιηθούν τους επρχόμενους δεκαέξι μήνες³. Μολονότι δεν μπορεί να υπάρξει «μηδενικός κίνδυνος», τα παρόντα επιχειρησιακά μέτρα θα στηρίξουν τα κράτη μέλη για τον εντοπισμό κινδύνων, τη μείωση της τρωτότητας των δημόσιων χώρων, τον μετριασμό των συνεπειών μιας τρομοκρατικής επίθεσης και τη βελτίωση της συνεργασίας.

Η στήριξη που μπορεί να παράσχει η ΕΕ για την προστασία των δημόσιων χώρων είναι διττή. Πρώτον, μπορεί να **προαγάγει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών** σε διασυνοριακό

¹ Ευρωπόλ, *Επανεξέταση των αλλαγών στους τρόπους δράσης του ισλαμικού κράτους* (2.12.2016): <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/islamic-state-changing-terror-tactics-to-maintain-threat-in-europe> και έκθεση για την κατάσταση και τις τάσεις της τρομοκρατίας 2017 (15.6.2017): <https://www.europol.europa.eu/tesat/2017/index.html>.

² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/letter-of-intent-2017_el.pdf.

³ Βλ. την ενδέκατη έκθεση προόδου προς μια αποτελεσματική και πραγματική Ένωση Ασφάλειας, (COM(2017) 608 final της 18.10.2017).

επίπεδο μέσω της **στοχευμένης χρηματοδότησης** (κεφάλαιο II), καθώς και μέσω **δικτύων επαγγελματιών και υλικού καθοδήγησης** (κεφάλαιο III). Δεύτερον, η ΕΕ μπορεί να διευκολύνει τη **συμμετοχή ευρέος φάσματος ενδιαφερομένων**, τόσο σε τοπικό επίπεδο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα (κεφάλαιο IV). Με την εφαρμογή συνεκτικής, δικτυωμένης προσέγγισης, το παρόν σχέδιο δράσης προβλέπει τη δημιουργία σειράς από φόρα για την πιο συστηματική και διαρθρωμένη ανταλλαγή πληροφοριών και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για την προστασία των δημόσιων χώρων. Κατά περίπτωση, οι εργασίες σχετικά με την προστασία των δημόσιων χώρων θα βασίζονται στις δράσεις και τα διδάγματα που αποκομίζονται από τομείς όπως η προστασία των υποδομών ζωτικής σημασίας ή η ετοιμότητα έναντι χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών και πυρηνικών κινδύνων⁴, ώστε να δημιουργούνται συνέργειες μεταξύ των εν λόγω συναφών τομέων.

II. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

Η χρηματοδότηση της ΕΕ αποτελεί έναν ακόμα τρόπο στήριξης των κρατών μελών για την προστασία των δημόσιων χώρων, με την αξιοποίηση της εμπειρογνομοσύνης και των βέλτιστων πρακτικών που εφαρμόζονται σε άλλα κράτη μέλη και την ενίσχυση της συνεργασίας σε διασυνοριακό επίπεδο. Εν προκειμένω μπορούν να περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, μέτρα για την προώθηση και τη στήριξη της ανάπτυξης καινοτόμων υποδομών για τη διασφάλιση των δημόσιων χώρων χωρίς μεταβολή του ανοικτού τους χαρακτήρα. Προς τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή ενισχύει τη διαθεσιμότητα χρηματοδοτικών κονδυλίων της ΕΕ, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μεσοπρόθεσμα.

Για την κάλυψη άμεσων, βραχυπρόθεσμων αναγκών, παράλληλα με το παρόν σχέδιο δράσης, η Επιτροπή δρομολογεί σήμερα πρόσκληση υποβολής προτάσεων για το έργο μέσω του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας (ISF Police) για συνολικό ποσό ύψους **18,5 εκατ. EUR**. Η χρηματοδότηση αυτή θα στηρίζει διακρατικά έργα για τη βελτίωση της προστασίας των δημόσιων χώρων.

Η εν λόγω χρηματοδότηση της ΕΕ μπορεί επίσης να στηρίζει την επιτόπια επιχειρησιακή συνεργασία. Για να βελτιωθεί η συνεργασία **μεταξύ των πρώτων παρεμβαίνόντων** μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις, η ΕΕ θα διαθέσει χρηματοδότηση στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για έργα συνεργασίας για την ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου, των αρχών πολιτικής προστασίας και των ιατρικών υπηρεσιών κατά την οξεία φάση μετά από επίθεση.

Αυτή η βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση θα συμπληρωθεί το 2018 με χρηματοδότηση υπό την αιγίδα **αστικών καινοτόμων δράσεων** (AAA) στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης. Επιλέξιμες για χρηματοδότηση μπορούν να είναι δράσεις που στοχεύουν στην εξασφάλιση της φυσικής αντοχής των κτιρίων, στη φυσική προστασία των χώρων με υψηλή πυκνότητα ανθρώπων και στην προώθηση της ασφάλειας εκ σχεδιασμού. Εν προκειμένω θα μπορούσαν να περιλαμβάνονται μέτρα για την αύξηση του επιπέδου προστασίας και την προώθηση της δημόσιας ασφάλειας βάσει σχεδιασμού του δημόσιου χώρου, της ενίσχυσης του φωτισμού, καθώς και εκστρατειών ευαισθητοποίησης του κοινού στο πλαίσιο μέτρων αστικής ανάπλασης. Για να διερευνηθεί το ενδιαφέρον και οι

---

⁴ Βλ. το σχέδιο δράσης για την ενίσχυση της ετοιμότητας έναντι χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών και πυρηνικών κινδύνων ασφάλειας (COM (2017) 610 final της 18.10.2017).

ενδεχόμενες ιδέες των πόλεων για τη δοκιμή καινοτόμων λύσεων στα προβλήματα ασφάλειας σε δημόσιους χώρους, η Επιτροπή δρομολόγησε, στις 15 Σεπτεμβρίου 2017, αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για αστικές καινοτόμες δράσεις. Έτσι, η Επιτροπή θα μπορέσει πιο εύκολα να διαμορφώσει τις μελλοντικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων σε αυτόν τον τομέα. Αξιοποιώντας το στοιχείο αυτό, κατά τη διάρκεια του Οκτωβρίου του 2018, η Επιτροπή θα δρομολογήσει πρόσκληση υποβολής προτάσεων με συνολικό προϋπολογισμό ύψους **έως 100 εκατ. EUR** στο πλαίσιο των αστικών καινοτόμων δράσεων, όπου η ασφάλεια θα είναι ένα από τα βασικά θέματα.

Έχει σημασία να **αυξηθεί η ευαισθητοποίηση** των διαχειριστικών αρχών, των τοπικών αρχών και των δικαιούχων που είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση των εν λόγω κονδυλίων όσον αφορά την τρωτότητα των δημόσιων χώρων, καθώς και ως προς τη διεύρυνση των γνώσεων και τη διάδοση των ορθών πρακτικών για την προώθηση της ασφάλειας εκ σχεδιασμού. Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη, τους δήμους και τις περιφέρειες να εντάξουν καλύτερα την προστασία των δημόσιων χώρων στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και στο Ταμείο Συνοχής για επενδύσεις σε υποδομές.

Η **πολεοδομία και ο αστικός σχεδιασμός** μπορούν να συμβάλουν στην προστασία των δημοσίων χώρων. Στο Σύμφωνο του Άμστερνταμ, που συμφωνήθηκε το 2016 από τους υπουργούς της ΕΕ που είναι αρμόδιοι για αστικά θέματα, διαμορφώθηκε το αστικό θεματολόγιο της ΕΕ, μια ολοκληρωμένη και συντονισμένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση της αστικής διάστασης των πολιτικών της ΕΕ και των πολιτικών και της νομοθεσίας σε επίπεδο κράτους μέλους⁵. Επί του παρόντος περιλαμβάνει 12 προτεραιότητες. Τον Οκτώβριο του 2017, η Επιτροπή θα προτείνει το θέμα της ασφάλειας των δημόσιων χώρων, καθώς και νέα εταιρική σχέση με τα κράτη μέλη, με έμφαση στην καλύτερη γνώση, την καλύτερη ρύθμιση και την καλύτερη χρηματοδότηση. Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη και τις τοπικές αρχές να στηρίξουν αυτήν την πρωτοβουλία.

Καθώς η απειλή για τους δημόσιους χώρους εξελίσσεται, είναι απαραίτητο να κατανοήσουμε καλύτερα τις τάσεις, τους κινδύνους και τα πιθανά μέτρα μετριασμού. Για κάτι τέτοιο, απαιτείται μεγαλύτερη χρήση των συναφών **ερευνητικών** δυνατοτήτων. Μέχρι σήμερα η ΕΕ έχει χρηματοδοτήσει 48 ερευνητικά έργα στον τομέα της ασφάλειας που σχετίζονται με την προστασία των δημόσιων χώρων στο πλαίσιο του έβδομου προγράμματος-πλαισίου και του προγράμματος-πλαισίου «Ορίζων 2020» για συνολικό ποσό ύψους 195 εκατ. EUR⁶. Πολλά

⁵ Αστικό θεματολόγιο της ΕΕ – «Σύμφωνο του Άμστερνταμ»: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/themes/urban-development/portal/.

⁶ Ορισμένα παραδείγματα έργων είναι: SECUR-ED (Ασφαλείς Αστικές Συγκοινωνίες) — έργο επίδειξης ύψους περίπου 40 εκατ. EUR, το οποίο έφερε σε επαφή μεγάλες εταιρείες μεταφορών, τη βιομηχανία και την ακαδημαϊκή κοινότητα με στόχο την ανάπτυξη συνεκτικού και διαλειτουργικού πακέτου τεχνολογιών και διαδικασιών που επικυρώθηκε μέσω επιδείξεων για τη βελτίωση της ασφάλειας των μαζικών μεταφορών· DESURBS (Σχεδιασμός ασφαλέστερων αστικών χώρων) ένα 2ετές έργο ύψους 3,2 εκατ. EUR που είχε ως αποτέλεσμα νέες μεθοδολογίες, βάσεις δεδομένων και εργαλεία λογισμικού, όπως την πύλη συστήματος υποστήριξης αποφάσεων που θα βοηθήσει τους πολεοδόμους, τους αστικούς σχεδιαστές και τους μηχανικούς να εντοπίζουν και να διορθώνουν αδυναμίες κατά τον αστικό σχεδιασμό· και SURVEIRON (Προηγμένο σύστημα επιτήρησης για την προστασία αστικών ευάλωτων στόχων και αστικών υποδομών ζωτικής σημασίας), ένα έργο MME ύψους 2,5 εκατ. EUR, το οποίο παρέχει καινοτόμο λύση για την προστασία των εν λόγω χώρων και προσφέρει σε όσους είναι επιφορτισμένοι με τη δημόσια και την ιδιωτική ασφάλεια μια ευφυή υπηρεσία παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων σε κρίσιμες καταστάσεις. Πλήρης κατάλογος των ερευνητικών έργων στον τομέα της ασφάλειας στο πλαίσιο του ΠΠ7 και του προγράμματος-πλαισίου Ορίζων 2020 είναι διαθέσιμος στη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/industry-for-security/index_en.htm.

από τα εν λόγω έργα αποφέρουν πλέον αποτελέσματα που πρέπει να διαδοθούν και, όπου κρίνεται σκόπιμο, να συνοδευτούν από επενδύσεις που να τα μετουσιώσουν σε συγκεκριμένες δράσεις. Για την υποστήριξη της υιοθέτησης των αποτελεσμάτων της έρευνας σχετικά με την προστασία των δημόσιων χώρων, η Επιτροπή θα δημιουργήσει ένα «Φόρουμ ανταλλαγής μεταξύ των επαγγελματιών και το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Υπηρεσιών Τεχνολογιών Επιβολής του Νόμου (ENLETS) καθώς και το δίκτυο των επαγγελματιών στο πλαίσιο του προγράμματος-πλαίσιου «Ορίζων 2020».

Απαιτείται περαιτέρω έρευνα για τη βελτίωση της ικανότητας ανίχνευσης εκρηκτικών, πυροβόλων όπλων και λοιπών όπλων ή χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών και πυρηνικών (ΧΒΡΠ) υλικών που μεταφέρονται σε δημόσιους χώρους. Η έρευνα πρέπει επίσης να εξετάσει την αποτελεσματικότητα των διαφόρων μέτρων μετριασμού και να προσδιορίσει στρατηγικές για τον περιορισμό της τρωτότητας και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των διαφόρων πιθανών στόχων. Ο δοκιμαστικός έλεγχος διαδραματίζει εν προκειμένω ιδιαίτερο ρόλο. Θα καταβληθούν προσπάθειες ώστε τα ερευνητικά έργα στο πλαίσιο του προγράμματος Ορίζων 2020 να προσαρμοστούν στην αντιμετώπιση των αναγκών αυτών.

Στόχος	Δράση/Παραδοτέο	Προθεσμία
Στήριξη των δράσεων των κρατών μελών για την προστασία των δημόσιων χώρων με βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση.	18,5 εκατ. EUR διατίθενται στο πλαίσιο του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας (TEA) . Εν προκειμένω περιλαμβάνεται χρηματοδότηση για έργα συνεργασίας για την ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου, των αρχών πολιτικής προστασίας και των ιατρικών υπηρεσιών κατά την οξεία φάση μετά από επίθεση.	Πρόσκληση υποβολής προτάσεων του Οκτωβρίου 2017.
Παροχή περισσότερων διαρθρωτικών πόρων για την προστασία των δημόσιων χώρων.	Παροχή χρηματοδότησης στο πλαίσιο των αστικών καινοτόμων δράσεων (UIA) ως τμήμα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης.	Πρόσκληση υποβολής προτάσεων έως τον Οκτώβριο του 2018.

III. ΔΙΚΤΥΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

Τα κράτη μέλη έχουν διαφορετικές προσεγγίσεις και διαφορετικό επίπεδο πείρας όσον αφορά την προστασία των δημοσίων χώρων. Η ΕΕ μπορεί να τα στηρίξει να αντιμετωπίσουν τις αυξανόμενες προκλήσεις στην προστασία των δημοσίων χώρων δημιουργώντας **φόρα για την ανταλλαγή εμπειρογνομοσύνης και βέλτιστων πρακτικών**. Η πρωτοβουλία αυτή θα πρέπει να πραγματοποιηθεί σε όλα τα συναφή επίπεδα — σε επίπεδο πολιτικής, σε επίπεδο επαγγελματιών επιβολής του νόμου και σε πιο επιχειρησιακό επίπεδο εξειδικευμένων μονάδων επιβολής του νόμου που είναι επιφορτισμένες με την προστασία των δημοσίων

χώρων. Όπως ανακοινώθηκε στην Ένατη έκθεση προόδου προς μια αποτελεσματική και πραγματική Ένωση Ασφάλειας⁷, και όπως επισημάνθηκε στη συνολική αξιολόγηση της πολιτικής ασφαλείας της ΕΕ, η ανταλλαγή αυτή αξιοποιεί προσέγγιση βάσει δικτύου για να καταστήσει δυνατή μια πιο δομημένη ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών με σκοπό την άντληση διδαγμάτων από παρελθούσες επιθέσεις, τη διαμόρφωση κατευθύνσεων και την ανταλλαγή καινοτόμων λύσεων για την ενίσχυση της προστασίας των δημοσίων χώρων.

Σε επίπεδο πολιτικής, η Επιτροπή συνέστησε πρόσφατα **ομάδα της ΕΕ για την πολιτική προστασίας ευάλωτων στόχων**, για να ενισχύσει τη συνεργασία και τον συντονισμό μεταξύ των κρατών μελών. Φέρνοντας σε επαφή τους εθνικούς φορείς χάραξης πολιτικής, η ομάδα θα συλλέγει, θα ανταλλάσσει και θα διαδίδει βέλτιστες πρακτικές και θα συμβουλεύει την Επιτροπή σχετικά με περαιτέρω δράσεις για την προστασία των δημόσιων χώρων. Η ομάδα θα κατευθύνει το έργο σε δύο άξονες δράσης: το φόρουμ των επαγγελματιών και το φόρουμ των φορέων εκμετάλλευσης (βλ. κεφάλαιο IV για το δεύτερο).

Το **φόρουμ των επαγγελματιών** είναι σημείο συνάντησης επαγγελματιών επιβολής του νόμου από τα κράτη μέλη και δικτύων επιβολής του νόμου, όπως τα δίκτυα AIRPOL⁸, ATLAS⁹, ENLETS¹⁰ και RAILPOL¹¹, με στόχο την ανταλλαγή εμπειρογνωσίας όσον αφορά την προστασία των δημόσιων χώρων. Τα δίκτυα αυτά θα συμπληρωθούν από νεοσυσταθέν **δίκτυο προστασίας έναντι υψηλού κινδύνου**, που θα φέρνει σε επαφή εκπροσώπους εξειδικευμένων μονάδων επιβολής του νόμου που είναι υπεύθυνοι για την προστασία των δημόσιων χώρων υψηλού κινδύνου. Με την παροχή πλατφόρμας για κοινή κατάρτιση και κοινές ασκήσεις, το δίκτυο αποσκοπεί να υποστηρίξει τα κράτη μέλη ώστε να βελτιώσουν την ετοιμότητά τους έναντι επιθέσεων και να ενισχύσουν την ικανότητά τους να αντιδρούν σε περίπτωση επίθεσης.

Καθώς η προστασία των δημόσιων χώρων αποτελεί παγκόσμια πρόκληση, είναι σημαντικό **να ανταλλάσσονται οι βέλτιστες πρακτικές σε πολυμερή φόρα και με χώρες εταίρους εκτός ΕΕ**. Το Παγκόσμιο Φόρουμ κατά της Τρομοκρατίας (GCTF) έχει εξετάσει την προστασία των δημοσίων χώρων και έχει καταρτίσει εγχειρίδια ορθών πρακτικών με σκοπό την ανταλλαγή των αντληθέντων διδαγμάτων. Η ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας είναι απαραίτητη για την περαιτέρω προώθηση των εργασιών, ιδίως με σημαντικούς εταίρους όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες. Εν προκειμένω θα πρέπει να περιλαμβάνεται η επέκταση της καθιερωμένης συνεργασίας ΕΕ-ΗΠΑ σε τομείς όπως η ανίχνευση εκρηκτικών.

Η συνεργασία της ΕΕ σχετικά με την προστασία των δημόσιων χώρων μπορεί επίσης να προσδώσει προστιθέμενη αξία μέσω της **ανάπτυξης κοινών κατευθύνσεων**, των δοκιμών εξοπλισμού, της ενθάρρυνσης της εναρμόνισης των προτύπων και της ανταλλαγής ορθών πρακτικών. Αξιοποιώντας τις βέλτιστες πρακτικές των κρατών μελών, το **υλικό καθοδήγησης της ΕΕ** μπορεί να εξετάζει ευρύ φάσμα ζητημάτων που σχετίζονται με την προστασία των δημοσίων χώρων, από τη φυσική προστασία των κτιρίων και των χώρων και

⁷ COM(2017) 407 final (26.7.2017).

⁸ Το χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ δίκτυο AIRPOL είναι συντονιστικό όργανο των μονάδων επιβολής του νόμου στα ευρωπαϊκά αεροδρόμια.

⁹ Το χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ δίκτυο ATLAS συγκεντρώνει ειδικές μονάδες επέμβασης των κρατών μελών.

¹⁰ Ευρωπαϊκό δίκτυο υπηρεσιών τεχνολογιών επιβολής του νόμου (βλ. επίσης κεφάλαιο V).

¹¹ Το χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ Ευρωπαϊκό δίκτυο αστυνομικών δυνάμεων των σιδηροδρόμων ασχολείται με την ασφάλεια στον τομέα των σιδηροδρομικών μεταφορών στο πλαίσιο της αυξανόμενης διεθνοποίησης των σιδηροδρομικών μεταφορών στην Ευρώπη.

τις στοχευμένες κατευθυντήριες γραμμές για ειδικές εκδηλώσεις (αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις) και χώρους (περιοχές δραστηριοτήτων εδάφους σε αερολιμένες) έως την υποστήριξη των αξιολογήσεων τρωτότητας, της βελτίωσης της ανίχνευσης και της ικανότητας ανταπόκρισης. Υλικό καθοδήγησης της ΕΕ μπορεί επίσης να βοηθήσει τα κράτη μέλη στην **ευαισθητοποίηση του κοινού**. Η μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση του κοινού θα συμβάλει στην ταχεία αναφορά κάθε ύποπτης συμπεριφοράς. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν δημιουργήσει αποτελεσματικό υλικό ευαισθητοποίησης, όπως βίντεο, φυλλάδια και αφίσες. Οι εν λόγω βέλτιστες πρακτικές πρέπει να ανταλλάσσονται μεταξύ των κρατών μελών.

Επιπλέον, υπάρχουν τεχνικές λύσεις που μπορούν να συμβάλουν στην ασφάλεια των δημόσιων χώρων με παράλληλη διατήρηση του ανοικτού και δημόσιου χαρακτήρα τους. Η **«ασφάλεια εκ σχεδιασμού»** θα πρέπει να αποτελέσει θεμελιώδη αρχή από το αρχικό στάδιο της ανάπτυξής τους. Για παράδειγμα, οι αρχές σχεδιασμού της εισόδου των κτιρίων μπορούν να συμβάλλουν στην πρόληψη τρομοκρατικών παρεισφρήσεων (π.χ. πρόσβαση σε ζώνες ελέγχου για τον περιορισμό του κινδύνου) και να διασφαλίζουν την προστασία της περιμέτρου των κτιρίων από την εισβολή οχημάτων. Η πρακτική έρευνα, οι δοκιμές και οδηγίες πρέπει να συνεχιστούν και να αναπτυχθούν περαιτέρω, ώστε να εξασφαλιστεί η κατάλληλη ισορροπία μεταξύ της διατήρησης του ανοικτού χαρακτήρα των δημόσιων χώρων και της αποτελεσματικής προστασίας. Μέτρα προστασίας, όπως εμπόδια ή εξοπλισμός ανίχνευσης, θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο διακριτικά, ώστε να ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις τους στην κοινωνία και προκειμένου να μην δημιουργούνται δευτερεύουσες τρωτότητες.

Ο **τομέας των μεταφορών** είναι εδώ και πολλά χρόνια στόχος τρομοκρατικών πράξεων, αλλά και μέσο για τη διεξαγωγή επιθέσεων (π.χ. αεροπειρατεία σε αεροπλάνα ή χρήση φορτηγών για την επίθεση σε πλήθη ανθρώπων). Η Επιτροπή επεξεργάζεται επί του παρόντος εργαλειοθήκη καθοδήγησης για την βέλτιστη πρακτική όσον αφορά την ασφάλεια στον τομέα των εμπορικών **οδικών μεταφορών**. Η εργαλειοθήκη θα εστιάσει στη βελτίωση της ασφάλειας των φορτηγών με τον περιορισμό του κινδύνου της μη εξουσιοδοτημένης παρείσφρησης, συμπεριλαμβανομένης της αεροπειρατείας ή της κλοπής φορτηγού για την τρομοκρατική επίθεση σε πλήθη ανθρώπων. Η εργαλειοθήκη θα είναι διαθέσιμη πριν από τα τέλη του 2017 και θα παράσχει κατευθύνσεις για τον τομέα των εθνικών οδικών μεταφορών. Πρέπει να εξεταστούν νέες τεχνολογικές λύσεις, όπως συστήματα αποφυγής συγκρούσεων, αυτόματης πέδησης έκτακτης ανάγκης ή δυνατότητες εξ αποστάσεως ακινητοποίησης αυτοκινήτων από τις αρχές επιβολής του νόμου.

Η ΕΕ μπορεί να παρέχει πρακτική υποστήριξη για την ενίσχυση των δυνατοτήτων των κρατών μελών να ανταποκριθούν στην προστασία των δημοσίων χώρων. Με την υποστήριξη της Επιτροπής, έχει δημιουργηθεί **ευρωπαϊκό εργαλείο αξιολόγησης εύαλωτων στόχων** και υποβάλλεται σε δοκιμή για την προστασία των δημόσιων χώρων, μεταξύ άλλων με την αξιολόγηση τρωτότητας όλων των τύπων δημόσιων χώρων. Η Επιτροπή είναι έτοιμη να στηρίξει τα κράτη μέλη με προαιρετικές επιτόπιες αξιολογήσεις. Θα αναπτυχθεί ηλεκτρονική εφαρμογή για τη διευκόλυνση αυτών των αξιολογήσεων τρωτότητας.

Δεδομένου ότι οι τρομοκρατικές οργανώσεις προσπαθούν διαρκώς να καινοτομήσουν όσον αφορά τις τεχνικές και τους τρόπους δράσης τους, η ΕΕ πρέπει να είναι εξίσου **καινοτόμος στην αντίδρασή της, να εκμεταλλευθεί την τεχνολογία** και να συγκεντρώσει την εμπειρογνωμοσύνη από ολόκληρη την Ένωση για τον εντοπισμό και τον μετριασμό αναδυόμενων απειλών. Αυτό αφορά, για παράδειγμα, τις πιθανές απειλές που προέρχονται από μη επανδρωμένα εναέρια οχήματα (UAV) που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από τρομοκράτες. Εργασίες εν εξελίξει σχετικά με κανόνες της ΕΕ για την εγγύηση της

προστασίας και της ασφάλειας των μη στρατιωτικών δραστηριοτήτων των μη επανδρωμένων συστημάτων αεροσκαφών (UAS) θα αντιμετωπίσουν αυτή την απειλή, μεταξύ άλλων με μέτρα για τη διευκόλυνση του εντοπισμού εχθρικών μη επανδρωμένων εναέριων οχημάτων.

Στόχος	Δράση/Παραδοτέο	Προθεσμία
Ενίσχυση της συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ των κρατών μελών σε επίπεδο πολιτικής.	Δημιουργία ομάδας της ΕΕ για την πολιτική προστασίας ευάλωτων στόχων και φόρουμ επαγγελματιών στο οποίο συμμετέχουν επαγγελματίες επιβολής του νόμου των κρατών μελών και δίκτυα επιβολής του νόμου (συνεδριάσεις συγκρότησης σε σώμα τον Σεπτέμβριο του 2017).	Επόμενες συνεδριάσεις: πρώτο τρίμηνο του 2018.
Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ εξειδικευμένων αστυνομικών μονάδων.	Δημιουργία δικτύου προστασίας έναντι υψηλού κινδύνου ως δικτύου επαγγελματιών επιβολής του νόμου για την προστασία δημόσιων χώρων υψηλού κινδύνου, με στόχο την παροχή κοινής κατάρτισης και κοινών ασκήσεων και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών.	Συνεδρίαση συγκρότησης σε σώμα τον Νοέμβριο του 2017. Οι δραστηριότητες συνεργασίας αναμένεται να ξεκινήσουν το πρώτο τρίμηνο του 2018.
Ενίσχυση της φυσικής προστασίας των κτιρίων.	Παροχή καθοδήγησης για την ενίσχυση της φυσικής αντοχής των κτιρίων.	Τέταρτο τρίμηνο του 2018.
Ενίσχυση της προστασίας των χώρων με υψηλή πυκνότητα ανθρώπων, των αθλητικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων.	Παροχή υλικού καθοδήγησης για την προστασία των χώρων με υψηλή πυκνότητα ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων αθλητικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων, με βάση δοκιμές με επιλεγμένα κράτη μέλη. Ανάπτυξη ηλεκτρονικής εφαρμογής για τη διευκόλυνση της αξιολόγησης τρωτότητας όλων των τύπων δημόσιων χώρων.	Δεύτερο-τρίτο τρίμηνο του 2018.
Ενίσχυση ασφάλειας σε περιοχές δραστηριοτήτων εδάφους αερολιμένων	Παροχή υλικού καθοδήγησης για την προστασία των περιοχών δραστηριοτήτων εδάφους στους αερολιμένες με έμφαση στις ροές επιβατών.	Τρίτο τρίμηνο του 2018
Ένταση της χρήσης σκύλων ανίχνευσης εκρηκτικών.	Παροχή υλικού καθοδήγησης σχετικά με τη χρήση σκύλων ανίχνευσης εκρηκτικών για την προστασία των δημόσιων χώρων.	Πρώτο τρίμηνο του 2018

IV. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Στην προστασία των δημοσίων χώρων, ρόλο μπορούν να διαδραματίσουν διάφοροι παράγοντες. Η ΕΕ μπορεί να προωθήσει τη **συνεργασία με ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων**, στοιχείο καίριας σημασίας για την ενίσχυση της προστασίας των δημοσίων χώρων.

Δημόσιοι χώροι, όπως εμπορικά κέντρα ή αίθουσες συναυλιών ανήκουν ή τελούν υπό τη διαχείριση ιδιωτικών φορέων. Για τον λόγο αυτό είναι αναγκαίο να συμμετάσχουν στις εργασίες για την ενίσχυση της προστασίας των δημοσίων χώρων. Η Επιτροπή θα συγκροτήσει **φόρουμ φορέων εκμετάλλευσης** για να συνεργαστεί με τους εν λόγω ιδιωτικούς φορείς και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη από τον ιδιωτικό τομέα, όπως εταιρείες ενοικίασης αυτοκινήτων κ.λπ. Αυτό θα διευκολύνει την κοινή αντίληψη των τρεχουσών σημερινών προκλήσεων στον τομέα της ασφάλειας και θα ενθαρρύνει τις εταιρικές σχέσεις ασφάλειας μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για τη βελτίωση της προστασίας.

Οι **τοπικές και περιφερειακές αρχές** είναι επίσης σημαντικοί φορείς όσον αφορά την προστασία των δημοσίων χώρων. Η Επιτροπή θα ενισχύσει τη συμμετοχή των εν λόγω ενδιαφερομένων και θα δρομολογήσει διάλογο με τόσο με τις περιφερειακές όσο και με τις τοπικές αρχές, όπως τους δημάρχους των μεγάλων πόλεων, για την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών για την προστασία των δημοσίων χώρων. Στο πλαίσιο της συνέχειας που δίνεται στη Δήλωση της Νίκαιας¹² της 29ης Σεπτεμβρίου 2017, στις αρχές του προσεχούς έτους η Επιτροπή θα οργανώσει, από κοινού με την Επιτροπή των Περιφερειών, συνάντηση υψηλού επιπέδου με τους δημάρχους που υπέγραψαν τη Δήλωση της Νίκαιας και άλλους ενδιαφερόμενους εκπροσώπους από το τοπικό και το περιφερειακό επίπεδο για να συνεχιστεί η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την προστασία των δημοσίων χώρων.

Στόχος	Δράση/Παραδοτέο	Προθεσμία
Ενίσχυση της συνεργασίας δημοσίου και ιδιωτικού τομέα για την προστασία των δημοσίων χώρων.	Σύσταση Φόρουμ φορέων εκμετάλλευσης με σχετικούς ιδιωτικούς φορείς, που εκπροσωπούνται μέσω των ευρωπαϊκών τους ενώσεων, με στόχο τη συλλογή των διαθέσιμων κατευθυντήριων γραμμών, την κατάρτιση συστάσεων και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών. Η ομάδα θα διαιρείται σε διάφορους θεματικούς τομείς λειτουργίας και θα λειτουργεί ως διάυλος επικοινωνίας μεταξύ των δημοσίων αρχών και των φορέων εκμετάλλευσης των διαφόρων δημοσίων χώρων.	Συνεδρίαση συγκρότησης σε σώμα το τέταρτο τρίμηνο του 2017.

¹² Η Δήλωση της Νίκαιας εγκρίθηκε στο συνέδριο των δημάρχων της ευρωμεσογειακής περιοχής στη Νίκαια, στις 29 Σεπτεμβρίου 2017, που διοργανώθηκε με πρωτοβουλία του δημάρχου της Νίκαιας και με τη συμμετοχή της Επιτροπής, για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των πόλεων, των τοπικών και περιφερειακών φορέων σχετικά με την πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης και την προστασία των δημοσίων χώρων.

<p>Ενίσχυση της συνεργασίας με τις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές σχετικά με την προστασία των δημόσιων χώρων.</p>	<p>Η καθιέρωση διαλόγου με τις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των δημάρχων των ευρωπαϊκών πόλεων, για να διερευνηθούν τρόποι με τους οποίους οι προσπάθειες των κοινοτήτων θα ενισχύσουν την προστασία των δημοσίων χώρων, με στόχο την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, την αξιοποίηση των επιστημονικών γνώσεων και της τεχνογνωσίας των ερευνητικών οργανισμών και του ιδιωτικού τομέα, και τη διευκόλυνση των δυνατοτήτων χρηματοδότησης.</p>	<p>Μια πρώτη ειδική συνάντηση με τους δημάρχους των πόλεων και άλλες περιφερειακές και τοπικές αρχές κατά το πρώτο τρίμηνο του 2018.</p>
---	---	--

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Απέναντι στις εξελισσόμενες απειλές, η Ευρώπη πρέπει να συνταχθεί και να ενώσει τις δυνάμεις της για να αναπτύξει καινοτόμες, βιώσιμες και αποτελεσματικές λύσεις για την ενίσχυση της προστασίας των δημόσιων χώρων. Μολονότι δεν μπορεί ποτέ να υπάρξει «μηδενικός κίνδυνος», τα επιχειρησιακά μέτρα, οι δράσεις συντονισμού και οι κατευθύνσεις που καθορίζονται στο παρόν σχέδιο δράσης μπορούν να βοηθήσουν τα κράτη μέλη στην αντιμετώπιση των σημαντικότερων τρωτών σημείων που αναδείχθηκαν από τις πρόσφατες τρομοκρατικές επιθέσεις και να συνεισφέρει ουσιαστικά στην προστασία των δημόσιων χώρων.

Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα ανακοίνωση αποσκοπούν να ανοίξουν τον δρόμο για την αποτελεσματική συνεργασία της ΕΕ όσον αφορά την προστασία των δημόσιων χώρων. Η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν τις διάφορες δυνατότητες που προβλέπονται στο παρόν σχέδιο δράσης, συμπεριλαμβανομένης της διαθέσιμης χρηματοδότησης της ΕΕ. Καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να εγκρίνουν το παρόν σχέδιο δράσης και να συμβάλουν ενεργά στην υλοποίησή του, σε στενή συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς. Η Επιτροπή θα επανεξετάσει την πρόοδο του παρόντος σχεδίου δράσης πριν από τα τέλη του 2018.